

ΑΙΘΙΟΠΙΑ

Μέτοικοι της Ξηρασίας

Η έλλειψη πόσιμου νερού μα-
στίζει ιδιαίτερα την Αιθιοπία
αλλά και το υπόλοιπο Κέρας
της Αφρικής (Σουδάν, Κένυα,
Σομαλία, Ερυθραία), όπου
τουλάχιστον 15 εκατ. άνθρω-
ποι αντιμετωπίζουν επίσης το
φάσμα της πείνας και επιβίω-
νουν μόνο χάρη στη διεθνή
ανθρωπιστική βοήθεια.

Πολλές κεντρικές και ανα-
τολικές περιοχές της Αιθιο-
πίας δοκιμάζονται ιδιαίτερα
από την ξηρασία, γεγονός
που κατέστησε αναγκαία τη
μετοίκηση τουλάχιστον 2,2
εκατ. ανθρώπων σε εκτάσεις
με περισσότερους υδάτινους
πόρους, στα κεντροδυτικά
της χώρας. Πρόβλημα με το
πόσιμο νερό υπάρχει και στις
περιοχές αυτές επειδή πλητ-
τονται συχνά από σφοδρές
βροχοπτώσεις, οι οποίες,
λόγω της έλλειψης αντιπλημ-
μυρικών και εγγειοβελτιωτι-
κών έργων, όχι μόνο δεν ανα-
νεώνουν τις υδάτινες πηγές,
αλλά και καθίστανται κατα-
στροφικές για τη γεωργία και
την κτηνοτροφία.

ΚΙΝΑ

Μαγική
εικόνα

Αν δει κανείς τον ποταμό Παν-
γκτσέ, θα σκεφτεί ότι η χώρα
αποκλείεται να αντιμετωπί-
ζει πρόβλημα νερού. Ο τρίτος
μεγαλύτερος ποταμός του
πλανήτη διοχετεύει στην ανα-
τολική θάλασσα της Κίνας 32
εκατ. λίτρα το δευτερόλεπτο,
κινεί το μεγαλύτερο υδρο-
ηλεκτρικό εργοστάσιο στον
κόσμο και παίζει καθοριστικό
ρόλο στην εθνική οικονομία.
Ο Πανγκτσέ, όμως, είναι μο-
λυσμένος. Το 2002 το Πεκί-
νο εκπόνησε ένα σχέδιο κό-
στους 5 δισ. δολαρίων για τον
καθαρισμό του, αλλά πέρυσι
παραδέχθηκε ότι η μόλυνση
έχει πάρει τέτοιες διαστάσεις
που το 2011 δεν θα ζει τίποτε
πια σ' αυτόν. Προ τριών μηνών
το WWF σε έκθεσή του χαρα-
κτήρισε την κατάσταση μη
αναστρέψιμη. Η κατάσταση
στον Κίτρινο Ποταμό είναι χει-
ρότερη. Ελάχιστο νερό φτάνει
μέχρι τη θάλασσα, κι αυτό εί-
ναι ακατάλληλο, καθώς η ημε-
ρησίως δέχεται πάνω από ένα
εκατ. τόνους λυμάτων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ

ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΑΚΟΜΗ ΘΑ ΑΝΤΕΧΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ;

Η χώρα μας δεν έχει το προνόμιο να
έχει μεγάλες λεκάνες απορροής στην
επιφάνειά της. Αρα η επάρκεια σε
νερό στηρίζεται στα υπόγεια ύδατα
και τις βροχοπτώσεις, αρκεί αυτές
να γίνονται σε περιόδους που δεν θα
υπάρχει μεγάλο ποσοστό εξάτμισης,
δηλαδή κατά τους χειμερινούς μήνες.
Το πρόβλημα, όμως, είναι η παντελής
έλλειψη μιας ορθολογικής διαχείρι-

σης αυτών των υδάτων. Εχουν δοθεί
μέχρι τώρα σε ιδιώτες χιλιάδες άδειες
για άρδευση από τις ίδιες υδροφόρες
λεκάνες που χρησιμοποιούνται για
ύδρευση. Το αποτέλεσμα είναι τους
καλοκαιρινούς μήνες να αντιμετωπί-
ζουμε προβλήματα, τα οποία αργά ή
γρήγορα θα γίνουν εντονότερα. Σήμε-
ρα ο υδροφόρος ορίζοντας παρουσι-
άζει μια κάμψη η οποία ξεκινάει από

το 20% και σε κάποιες λεκάνες φτάνει
και στο 40%. Και αυτό γιατί οι βροχές
εφέτος δεν έπεσαν την κατάλληλη πε-
ρίοδο και το νερό αυτό χάθηκε. Ακόμη
και με αυτή τη μείωση, μπορούμε να
τα βγάλουμε πέρα, αλλά για πόσο
ακόμη;

Ο κ. Παναγιώτης Σαμπатаκάκης
είναι υδρογεωλόγος του ΙΓΜΕ.

ΙΝΔΙΑ

Θύματα της
παραγωγής

Στη χώρα του 1,1 δισ. κατοί-
κων τα δύο τρίτα δεν έχουν
πρόσβαση σε καθαρό νερό.
Προτεραιότητα δεν έχουν οι
άνθρωποι, αλλά η αγροτική
παραγωγή, η οποία απορρο-
φά το 90% του νερού. Το πα-
ράδοξο είναι ότι η αγροτική
παραγωγή δίνει μόνο το 25%
του Ακαθάριστου Εθνικού
Προϊόντος. Οι κυβερνήσεις
στο παρελθόν έκαναν μεν
υδροηλεκτρικά και αρδευτι-
κά έργα, ωστόσο δεν έδωσαν
την ανάλογη προσοχή για το
πόσιμο νερό.

Επιπλέον σε πολλές περιο-
χές επιχειρήσεις έχουν απορ-
ροφήσει τεράστιες ποσότητες
νερού, στερεύοντας τα ποτά-
μια και κατεβάζοντας σημα-
ντικά το επίπεδο των υπόγει-
ων υδάτων. Οι αγρότες για
να ποτίσουν τα χωράφια και
τα ζώα τους αναγκάζονται να
ανοίγουν πηγάδια. Κι όταν ένα
πηγάδι στερέψει καλούν εται-
ρίες και τους ανοίγουν νέα πη-
γάδια σε μεγαλύτερο βάθος,
το οποίο μπορεί να φτάνει μέ-
χρι και 200 μέτρα.

ΗΠΑ

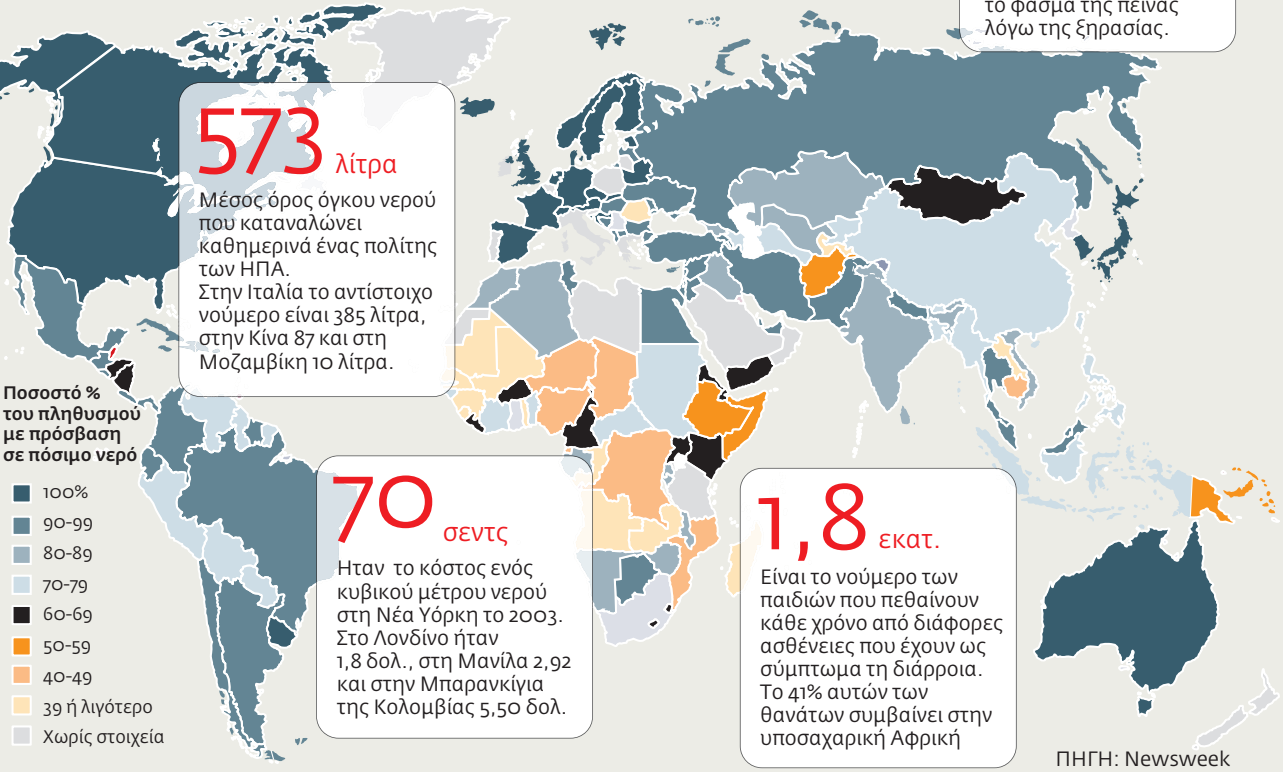
Τους πήρε
το ποτάμι

Η μόλυνση των ποταμών στις
ΗΠΑ δεν είναι φαινόμενο των
τελευταίων ετών. Πρόσφατα,
όμως, χτύπησε καμπανάκι,
καθώς σε αρκετά ποτάμια στις
περιοχές της Μινεάπολης, του
Οχάιο, του Πίτσμπουργκ και
αλλού ανιχνεύθηκαν επικίν-
δυνα χημικά. Οι επιστήμονες
ανακάλυψαν με τρόπο ότι τα
ψάρια στα ποτάμια άλλαζαν
φύλο. Ή πιο σωστά είχαν χα-
ρακτηριστικά και από τα δύο
φύλα. Μεταξύ των χημικών
που ανιχνεύθηκαν ήταν φθα-
λικά άλατα, ουσίες που συνδέ-
ονται με προβλήματα που πα-
ρουσιάζονταν εδώ και χρόνια
στο σπέρμα των ψαριών.

Το επόμενο που μένει να
επιβεβαιωθεί πλέον – αν
επιβεβαιωθεί ποτέ και αν
δημοσιοποιηθεί – είναι αν τα
φθαλικά άλατα συνδέονται με
τις περιπτώσεις πρόωρης εμ-
μηνόρροιας στις γυναίκες και
αδύνατου σπέρματος στους
άνδρες, συμπτώματα που εμ-
φανίζονται συχνά σε κατοί-
κους αυτών των περιοχών.

Ούτε σταγόνα πόσιμου νερού

Τα ανεπτυγμένα κράτη όχι μόνο έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση απ' ό,τι τα αναπτυσσόμενα
σε καθαρό νερό αλλά πληρώνουν και λιγότερο για την κατανάλωσή του.

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Αντιπαραθέσεις για τους υδάτινους πόρους

Αν υπάρχει μια περιοχή στην οποία είναι πολύ πιθανό να επαληθευτεί η ρήση του πρώην γ.γ. του ΟΗΕ, κ. Μπούτρος Μπούτρος Γκάλι, ότι οι πόλεμοι του μέλλοντος θα γίνονται για το νερό, αυτή δεν είναι άλλη παρά η Μέση Ανατολή.

Ιορδανοί, Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι διεκδικούν τα νερά του ποταμού Ιορδάνη και της Θάλασσας της Γαλιλαίας, δημιουργώντας σενάρια αντιπαράθεσης ανάλογα με εκείνα που έχουν εμπνεύσει οι συχνές αντιπαραθέσεις μεταξύ της Τουρκίας, της Συρίας και του Ιράκ για την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων του Τίγρη και του Ευφράτη.

Ορισμένοι ιστορικοί αποδίδουν την αιτία του «Πολέμου των Εξι Ημερών» το 1967 στην πρόθεση των Αράβων να

εκτρέψουν τα ύδατα του ποταμού, ο οποίος αποτελεί την κύρια πηγή προμή-
θειας πόσιμου νερού του Ισραήλ. Ως εκ
τούτου, η προοπτική δημιουργίας ανε-
ξάρτητου παλαιστινιακού κράτους κα-
θιστά το ζήτημα της διανομής των υδά-
τινων πόρων του Ιορδάνη αναπόσπαστη
πτυχή μιας τελικής διευθέτησης.

Σήμερα το Ισραήλ εκμεταλλεύεται το 80% του υδροφόρου ορίζοντα του Ιορδάνη και της Θάλασσας της Γαλιλαί-
ας: το 20% που απομένει στους Παλαι-
στίνιους σαφώς και δεν επαρκεί για τις
ανάγκες ενός μελλοντικού ανεξάρτητου
κράτους.

Παράλληλα, η Ιορδανία εντείνει την
καλλιέργεια των εύφορων γειτονικών
περιοχών της, συμβάλλοντας στην

υπερεκμετάλλευση των υδάτων του
ποταμού Ιορδάνη, που έχει οδηγήσει
στην πτώση της στάθμης των υδάτων
της Νεκράς Θάλασσας κατά 25 μέτρα τις
δύο τελευταίες δεκαετίες.

Με δεδομένο ότι το Ισραήλ σχεδιάζει
να χρησιμοποιήσει υδάτινους πόρους
από τον Ιορδάνη για να κάνει κατοική-
σιμη και καλλιεργήσιμη την έρημο της
Νεγκέβ - στην οποία θα μεταφέρει τους
εποίκους της Δυτικής Οχθης που θα
αναγκαστεί οπωσδήποτε να μετακινήσει
βάσει μιας μελλοντικής ειρηνικής διευ-
θέτησης του Μεσανατολικού - η κλιμά-
κωση του ανταγωνισμού Ισραηλινών,
Παλαιστινίων και Ιορδανών για το νερό
είναι βέβαιη, όπως και η περιβαλλοντική
καταστροφή που αυτή συνεπάγεται.